ctionis frequentia & copia (quibus illa à uiris longè uincũtur) metiendum sit. Porrò muliebriũ uasorum & testium functionẽ ac usum, ea quæ de uiri seminarijs organis prodidimus, satis cõmonstrant. Sic quoq; ut uterus, & potissimùm ipsius ceruix exacto sensu donarẽtur, neruos illis frequentes insertos fuisse, quẽ nunc obtinent sensus liquidò attestatur. Cæterùm uenis quas in fundum uteri & ceruicẽ pertinere diximus, uterum, & quando concœpit mulier ijs quę fundo peculiares sunt, fœtum quoq; enutriri: arterias uerò communi, quod illæ reliquo præstant corpori officio fungi certum est, ipsaq; sectio in utero gerentibus, id nõ minus iucundissimè ẽq; luculentissimè attestatur. Et mulierum menstruas purgationes ex uterum quoq; petentibus uenis euacuari indubitatum est: at quo modo id fiat, & per quas potissimùm uenas, fundi scilicet, an ceruicis ille sanguis profluat, fortassis si diligens Naturæ operum fueris admirator, neq; in alicuius iuraueris uerba magistri, & tu quoq; nõ mecum modò, uerùm etiam cum eruditissimis uiris IOACHIMO ROELANTS primario apud Mechlinienses medico, nostræq; Brabantiæ singulari ornamento, ac VITO TRITONIO ATHESINO, studiorum mihi dulcissimo comite, qui hac de re non semel mecum tum propter alias occasiones, tum maximè propter Hippocratis Aphorismum sexagesimum libri quinti, & Galeni in eundem commentarium literis egerũt, ambigas. Non sanè quod quis menstruus sit sanguis, & quæ ipsius natura, & quantus, & qua ratione in muliere abundet, & quî fœtũ nutriat, quamq; falsa de ipsius prauitate & graueolentia Plinius, & cum alijs plerisq; Albertus ille scripserint, nos lateat. Neq; (etsi quibusdam secus uisum sit) dubitamus, pariter sanguinem illum in fundi sinum toto mensis interuallo sensim minimè coaceruari, ac mensis periodo turgente iã utero promanare. Hoc enim si accideret, sanguis menstruus neutiquam tenuis, fluidus, ac illi perquam similis esset qui è naribus guttatim distillat: à quo mẽstruus neq; manandi forma, neq; alijs omnibus differt, nisi fortassis plerunq; tenuior & aquosior, aliaue eiusmodi qualitate pręditus occurrat. Qui si in utero seruaretur, quis ignorare posset, illum concretũ & frustulatim educendũ? ut taceam fundi orificium tum nisi purgatis mẽsibus nõ posse in congressu recludi. alioquin quando mulier iniret, ac fundi ore semen acciperet, aut id os semẽ emitteret, etiam sanguini menstruo uia pateret, isq; proflueret. Quin & magnam huius rei coniecturã dant mulieres quædam, nuper à partu neq; fluidum neq; tenuem sanguinem emittentes, uerùm magna cõcreti sanguinis cum seroso quopiam humore frusta, perinde ac si sanguinem in uenę sectione extractum, atq; in uitrum aliquot horis collectum in partes cultro diuideres, ac illum tunc in terram abijceres. Eius namq; formæ illis mulieribus sanguinem profluere aliquando conspexi, haud aliter ẽq; si apertæ adhuc in uteri fundum pertinentes uenæ, quæ secundinis innascebantur, in uteri sinum sanguinem effunderent: & is ita concretus, non autem stillatim, ut aliàs solet, ex pudendo manaret. adeò ut facilè in fundi cauitatem sanis mulieribus sanguinẽ menstruum nequaquã sensim asseruari, certò possimus colligere, & arbitrari ut in fœtuum dissectione intuemur, uenas ad fundum ceruicemq; pertinentes, quà suis suffulciuntur membranis, sanguinem hunc paulatim aceruare, ac turgẽtes illum singulis mensibus apertis ipsarum osculis emittere. Quod ex mulierum quidem sectione mihi uisum esse affirmare nequeo: uerùm quod in quodam hæmorrhoidum uitio laborãte nõ illubenter expendi, id mihi certissimò in uenis illum sanguinem, non autem in fundi amplitudinẽ asseruari argumẽto est. Hic nanq; ordinatis uicibus, ut mulieres suis mensibus, ex uenis in sedem pertinentibus, sanguinis crassioris fluxu uexari consueuerat: & quũ ex nigro arquato iecoris q; mira duritie perijsset, num portæ rami, an cauæ hunc sanguinẽ euacuarent indagaturus, illum dissecui, atq; uenæ portæ[i] ramũ sub coli intestini fine, & tota recti longitudine in mesenterio ductũ pollicis ferè crassitiẽ æquare, & sanguine illo crassiori lutosoq; turgere animaduerti, cauæ uenæ[k] ramis huc pertinentibus nihil prorsus immutatis. adeò ut perq; stupidus censerer, si posthac ambigerem, num ex portæ ramis, an cauę, melancholicus sanguis ex sede frequẽtius promanaret: & nõ certissimò mihi persuaderẽ, uenas has nimiũ oppletas, quũ iam sensim sanguinẽ illum admiserint, apertis ipsarũ oris eructare. Atq; ita in mulieribus fieri arbitror. an tamẽ ex fundi uenis, an uerò ex ceruicis semper, aut modò ex his, modò ex illis mẽses defluãt, ignorare me, neq; quicq; certi quod mihi omni ex parte sanũ esse uidetur, posse affirmare fateor. Hactenus enim nondum mulierem non prægnantẽ, quæ uenarũ crassitie ab alijs differret inueni, quanq; tamẽ diuerso modo affectas plerasq; uiderim. Lutetię enim in publica sectione præstanti forma & floridæ ætatis meretricẽ suspendio necatam primùm secui. Patauij quoq; altera obtigit, quæ sibi laqueo mortẽ intulerat. Deinde monachi cuiusdam diuo Antonio hîc sacri elegãs scortum repente uelut ex uteri strãgulatu, aut attonito morbo, mortuũ, Patauij studiosi ex monumento ereptũ ad publicam sectionẽ attulere, mira industria cadauer uniuersa cute liberãtes, ne à monacho dignosceretur, qui id è monumẽto ereptũ cum scorti parentibus apud urbis prę

Neruorum ac uenarũ ratio.

Mẽstruæ purgationes unde fluant.

[i] fi. ca. 5. l. 5 d, d, e, e. ac hic 11 fi. n.

[k] fig. cap. 6 lib. 3 i.

fectum

fectum conquerebatur. Præter hoc superiori anno mulierculã utcunq; senẽ cio) in ea annonę penuria enecatã, pari ratione subductam in scholis adepti postremò nobis obtigit, & qua in uigesimaquarta & uigesimaseptima figur mus, suspendij metu se grauidã falsò finxerat. Verùm Prætoris iussu ab ob minimè grauidã affirmabant) interrogata, nunq; quantum à menstruis pur utcunq; id sedulò nos rescisendum ab ea curauimus, indicare uoluit. Verùm prægnantes uidi, omnibus uenæ pari se habebãt modo: neq; uel imaginari l cto in uteri fundum sanguinẽ per crassam collectamq; adeò uteri substantiã c cipuè quum in his uenæ capillorũ modo essent tenues, uisumq; quodãmod autem ad ceruicem & infimam uteri fundi sedem tendebant, apparuere crass his mẽses defluere expurgari ue posse uidebãtur. Haud secus quàm si sectio implicantibus menstruum sanguinem semper excerni, propemodum suader

DE VTERI ACETABVLIS. Cap

VETERVM dissectionis professorum de uteri aceta nos quoq; manauit. Grauiter etenim in scholis conte uteri sint acetabula: qua etiam de re tantisper dubitaui, non ita diu utero gesserat, quid uerè uteri acetabula sint, enim altero ipsius uteri sinu semen receperat, qui dissect lemq; ostendit superficiem, multis[a] sinibus oppletam, c rant, ac si mediam pisæ partem singulis sinibus quis nõ quàm si in ceram eiusmodi sinus pisa quapiam moliretur. Quando itaq; sin Galeni loci ad finem libri de Vteri resectione non immemor essem, quo acet herbæ assimilat, quam Græci ab acetabuli, seu potius heminæ forma κοτυλησόλ magine λυμβαλύπδα & λύμβαλον uocant: nos autẽ acetabulum, & Veneris hor nuncupamus, promptè collegi, hos uteri sinus κοτυληδόνας Græcis, nobis aut fuisse ad eũ modũ nuncupata, quo altiùs incisis ossium sinibus acetabuli no mus. Si enim coxendicis[b] acetabulum intuitus fueris, illudq; ad hos uteri sin las reperies corporis partes æquè ex merito ab imagine nomen obtinuisse, a coxendicis ossis, à quo iam paulo antè femur resectum sit, & hos uteri sinus. cis sinus ita ac si medius globus ipsi impressus esset, cauus cernitur, sic etiã & nuantur: deinde ut coxendicis acetabuli[c] supercilia extra reliquam ossis supe ita etiam in uteri amplitudinem suorum sinuũ supercilia procériùs quàm reli cies in ipsius cauitatem extuberant. Ad hæc, ut coxendicis ossis acetabulum oppletur, ita sanè & uteri sinus mucoso sanguine mihi conspiciebãtur infarti nullis sinibus teres & insigniter mucosum uasculũ uidebat pronatũ, ad eũ pr teres ligamentũ ex coxendicis acetabulo in femoris caput inserit. Quum itac nus inspexissem, unde uteri acetabulorũ nomẽ primũ sit institutũ, nequaq; h pacto illa procrearentur cognoscerẽ, non prægnantis ouis uterũ mox aperu dinem multo aliter ẽq; muliebris uteri asperã inæqualemq; adinueni. Per uniue ciem[e] subflaua uisebant tubercula, & semiglobuli, tales omnino ac si dimidi liebris amplitudini passim quis agglutinasset. Atq; hîc primùm discere cœp professores uellent, qui acetabula uteri extumescentibus in ano uenarũ capiti quibus iam paulo pòst sanguis melancholicus est profluxurus. Si enim non cæ uterum secueris, illo quauis ratione aperto, nihil eiusmodi prominẽtibus festius: nihilq; addubitabis, illa acetabulorum loco plerisq; Anatomicis hab tassis quod illa ueris acetabulis assimilarent, ueraq; acetabula uteri esse arbitra ex uteri sectione didicissent, uenas ac arterias inter internã externamq; uteri t multiplici & implexa prorsus serie in uaccis distributas, suis finibus in hæc c sam uteri amplitudinem extuberantia pertinere, ac demum cõcœpto iam sem menq; amplecti, & uasa quædam educere, quæ à uenis & arterijs in capitula p nata, ad seminis usq; superficiem insererentur, illiq; implicita[g] secundinam seu mam efficerent. Præterea ubi sedulò in nõ prægnanti uacca hæc tubercula ex sus in illa quæ nuper cõcœpit, sinus illos quos tubercula sese aperientia effor pariter obseruaueris in uacca quæ paulo diutius cõcœpit, quî sinus illi oblite to iam utero prorsus uisum fugiant, ac uasa tantum appareant: ex sinuum loc ad secundinam porrecta, etiam facilè ratio cinaberis, quid medici indicauer

a Hos sinus spectabis in oue, aut capra, aut uacca, quæ non ita pridem concœpit.

b 1, 2 fi. ca. 29 lib. 1 g, e, f.

c 1, 2 fi. cap. 29 lib. 1 i. i.

d 2 fig. cap. 49 li. 2 P.

e Et hæc quoque ex uaccino utero percenda ueniunt.

f Specta D, G fig. 29.

g 1 ta. figura 30 F.